

Овчарук Оксана Василівна,

*завідувачка Інформаційно-аналітичним відділом педагогічних інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, канд.пед.наук, ст.наук.співр.
0 50 5853382*

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В СФЕРІ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ

Важливим розвитку освіти у світі є сфера інформаційної грамотності та запровадження ІКТ у всі освітні процеси, починаючи від процесу навчання до процесів управління освітою та моніторингу освітніх результатів. Велика увага сьогодні приділяється розробці стандартів ІКТ в освіті завдяки інтеграції України у загальносвітові освітні процеси та мережі. Дані процеси пов'язані з питаннями рівного доступу до якісної освіти загалом та до ІКТ зокрема.

Освітня політика у сфері доступу до інформаційно-комунікаційних технологій включає в себе широкий спектр питань, однак зупинимось ми лише на деяких, на наш погляд, найбільш важливих та актуальних, саме на які вплинули міжнародні освітні реформи.

Сьогодні залишається невирішеною низка стратегічних проблем, які потребують ретельної уваги освітян всіх рівнів. Серед цих проблем - використання педагогічних можливостей інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі; оновлення існуючих та розроблення нових особистісно орієнтованих дидактичних і методичних систем, які спрямовані на формування компетентностей; оновлення та розробку нового навчально-методичного забезпечення навчального процесу у закладах освіти, створення можливостей для навчальних закладів у їх рівному доступі до сучасних інформаційних ресурсів. Важливим залишається розробка даних проблем у науковій галузі, а саме розробка фундаментальних та прикладних досліджень в галузі запровадження ІКТ у навчальний та управлінські процеси.

Національні програми економічно стабільних країн Європи та світу проголошують впровадження програм розвитку ІКТ у сферу освітніх послуг як пріоритетний напрям державної політики. Досягнення достатнього рівня володіння

сучасними ІКТ є невід'ємною умовою відповідності сучасному ринку праці та суспільним потребам.

Важливим показником необхідності змін у системах освіти через запровадження ІКТ є поява міжнародних стратегій, що спрямовують уряди країн на інформатизацію освітньої галузі. Так, останні стратегічні документи країн ЄС (Лісабонська декларація, Копенгагенська Декларація) передбачають, що формування інформаційної культури (*e-Learning culture*) у школах має забезпечити застосування ІКТ у викладанні та навчанні через всі навчальні програми. Це стосується професійного розвитку та підготовки вчителів, підтримки розвитку шкільних бездротових мереж, технічної підтримки та вимог щодо оновлення техніки та програмного забезпечення, а також інформаційного змісту навчання.

В контексті стратегії ЄС навчання впродовж життя, країнами-членами ЄС було визначено 8 основних галузей ключових компетентностей, серед яких одна з основних - *ІКТ-навички та використання технологій*. Важливим є також проведення щорічних міжнародних досліджень в рамках PISA та PIRLS, що стосуються моніторингу стану та результатів впровадження ІКТ у навчальний процес та доступу до них навчальних закладів, вчителів та учнів. За останніми дослідженнями в країнах Євросоюзу на один комп'ютер припадало від 5 до 20 15-річних учнів (найбільший показник - Греція та Португалія. Найбільша кількість учнів на один комп'ютер - Польща) В Україні даний показник становить 20 учнів на один комп'ютер (2009 р.).

За результатами Пан-Європейського дослідження використання ІКТ в школі (*Pan European survey on ICT use at school*) було опитано близько 20 тис вчителів з 10 тис шкіл у 25 країнах світу. У 2008\2009 навчальному році основний фокус дослідження полягав у доступі до ІКТ їх можливостях, технології використання в навчальних закладах. Було виявлено такі дані:

- 96% шкіл країн ЄС мають доступ до мережі Інтернет;
- 67% шкіл мають доступ до електронних мереж (Нідерланди, Естонія, Мальта - найвищий показник; Греція, Польща, Кіпр - нижчий – 15, 28,31%);
- співвідношення учень/комп'ютер – 1/9, що означає 100 учнів на 11,3 комп'ютери;
- північні країни, Нідерланди, Великобританія, Люксембург – мають найвищу кількість комп'ютерів на учня – 5 учнів на 1 комп'ютер.

За показниками використання комп'ютерів серед різних вікових груп учнів в ЄС:

- учні 9-10 років стверджують, що вони рідко користуються комп'ютерами;
- 15-річні учні Франції, Німеччини, Бельгії стверджують, що вони у своїй переважній кількості рідко використовують комп'ютер у школі;
- найбільші показники спостерігаються у Данії, Австрії, Фінляндії, Швеції та Ісландії;
- рівень інвестицій країн ЄС у розвиток ІКТ в школах;
- європейські країни не стали стратегічним завданням впроваджувати ІКТ на рівні початкової школи, за деякими винятками;
- відсоток шкіл в країнах ЄС, які використовують комп'ютери в класі, сягає від 61% у Північних країнах, Нідерландах, В.Британії, Словенії, Кіпрі, Ірландії, Люксембурзі, з однієї сторони, та до 20 % у Греції, Словаччині, Угорщині;
- наприклад, уряд Ірландії на період до 2013 р. запланував інвестувати €52 мільйони євро на впровадження ІКТ у школи (National Development Plan (NDP)).

Таким чином стратегія створення інформаційного освітнього простору є важливим завданням системи освіти. Саме за даними показниками інвестицій, що вкладаються в інформатизацію освіти, кількістю учнів, що припадає на один ПК та рівнем володіння ІКТ грамотністю визначається доступ до якісної освіти у будь-якій країні світу.

Список використаних джерел

1. Инициатива ЮНЕСКО «Образование без границ» - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unesco.org/education/lwf/. – Назва з екрану.
2. Ontario Institute for Studies in Education (Інститут досліджень в галузі освіти) Онтаріо - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: csile.oise.utoronto.ca/intro.html. – Назва з екрану.
3. Европейская инициатива непрерывного образования - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ellinet.org/elli/home.html. – Назва з екрану.